

3. Индивидуален подход - всяко дете работи индивидуално, задачите се предлагат поотделно, работи се индивидуално - с помощта на учителя или самостоятелно, съобразявайки се с уникалността на всяко дете, с неговия собствен темп на развитие и сензитивност, опознаване на силните му страни, върху които да се изгради педагогическото взаимодействие.
4. Диференциран подход - децата учат най – добре, когато правят връзки между новите знания и личния си опит. Диференцирано се подбират такива задачи, дейности и оценки, които съответстват на техните интереси, способности и предпочитания.
5. Игрови подход - игровият подход на обучение подпомага общуването между преподавателя и децата, както и между самите деца, стимулира развитието, самостоятелното мислене и творческо въображение, което допринася за формиране на организационните им навики, развива саморегулацията, самоконтрола и самооценката при децата, формират се отговорност, уважение и оценяване успеха на другите. Децата придобиват колективистични умения и навики.
6. Личностно – хуманен подход - детето се приема като значима личност с уважение и достойнство такова каквото е, човечно отношение към него - оказване на обич и подкрепа, съобразяване с потребностите и интересите му като субект, подпомагане на детето в изграждане на позитивен Аз - образ.
7. Дейностен подход - на детето се осигурява активна позиция чрез участие в разнообразни дейности с подходящо физическо, емоционално и интелектуално натоварване, стимулиране на контакти и общуване в различни формални и неформални обединения.
8. Ситуационен подход - създават се специално организирани ситуации, които се използват за непреднамерено възникващите, за да се постави всяко дете в благоприятна позиция, осигуряваща неговото емоционално и интелектуално благополучие.
9. Холмистичен подход - детската личност е цялостна динамична система, затова е необходимо да се работи за развитие на всичките ѝ страни, специализирано относно проблема (ако има такъв), но не фрагментарно относно нейната цялостност; педагогът да обхваща и вижда цялата картина.
10. Комплексен: всички главни и подпомагащи социално - педагогически фактори да действат като взаимно допълващи се за осигуряване на пълноценен живот на децата; цялостното поведение на детето да протича в социален контекст в среда на положително настроени връстници и възрастни.
11. Синергичен: подход с обединяваща сила и енергия, изискващ създаване на условия за растеж, развиване на личния потенциал, зачитане на човешкото достойнство, осигуряване качество на живот за всяко дете.

Иновативни подходи:

1. Интерактивен - специално и целенасочено организирани ситуации и взаимодействия, в които обучаемите чрез преживяване и емоционална рефлексия (осъзнаване на своите чувства и емоции) придобиват различни знания и умения.
2. Визуализиране - чрез визуализиране се запомнят някои събития, процеси и се конструират положителни видения за процесите. Използват следните техники:
 - *карти на ума* - техника, която дава възможност за визуално разработване на проблемите-като се използват рисунки, снимки, символи, лозунги, пословици.
 - *асоциативен облак* - техника, при която в средата се поставя в рамка понятието (проблемът), което искаме да опишем, като около него се рисува или се използват думи, които обозначават проблема.
3. Мозъчна атака - дава възможност за кратко време да бъдат предложени голям брой идеи за решаване на даден проблем.
4. Обсъждане - изясняват се гледни точки, формулират се хипотези, подлагат се на оценка далени мнения, очертават се решения.
 При всяко обсъждане на проблем, при всяка игра или друга дейност децата са натрупали достатъчно впечатления и чувства и

обсъждането е възможност всеки да намери своето място в групата, да стане съпричастен към проблема, да усвои поемането на отговорност за собствено мнение.

5. Кооперативно учене

- групата произвежда един продукт и получава една оценка;
- педагогът предлага специално разделение на труда - на всяко дете или малка подгрупа се задава специфична задача;
- свободно плана всяко дете в групата получава определени материали;

Важни **моменти** в подходите, използвани от педагога при създаване на педагогически ситуации, в които той се ръководи от педагогическите си цели, произтичащи от детските потребности:

Установяване на нагласа и готовност за споделяне на намерения и очаквания за съвместна дейност

- установяване на мястото на всяко дете в групата, според неговите досегашни постижения и възможности, преди поставяне на целите;

• избор на похвати за активизиране на всяко дете и привличане към бъдещите цели:

- вникване в потребностите и очакванията на детето – с какво е почнало да се занимава, кого наблюдава (учителя или друго дете):

- прителски кръг около детето в момента и нагласата му към предложението от учителя приоритети за активност;
- учителят като предпочитан партньор – сигурност, че не ги манипулира и не подменя очакванията им с други.

Организиране на съвместното приемане на целите

- представяне на възможностите - предложения, които се приемат или се отхвърлят, разгръщане на дискусии при избор на варианти за актуални взаимодействия;

- диференциране на подцелите по отделни групи с еднакво или различно образователно съдържание по посока на цели в едно или повече ядра (направления при смесени по възраст групи):

- координиране на активността на подгрупите от деца или индивидуални решения - обединяване в пространството, информационен обмен, изграждане на единно взаимодействие;

- обясняване и оценяване на съдържателните аспекти на взаимодействието;
- подпомагане и оценяване на участието на всеки за насочването на взаимодействието.

Стимулиране на умения за обединяване около постижения

- активизиране на отделните участници при коопериране и съгласуване с другите;
- изискване за споделяне на опит и мнение;
- диференциране на различия в ориентацията и тяхното взаимно уважение.

Гарантиране на чувство на сигурност при обединяване на съвместни постижения

- сравняване на постиженията в зависимост от целите;
- подпомагане на междинните действия и междинните постижения, свързването им в едно като части на цялото;
- управляване на действията на отделните участници;
- оценяване на индивидуалните и съвместни усилия за постигане на целите.

Гарантиране на съпричастност при преживяване на успех

- радост от споделена радост; от извършено действие, от постигнат резултат;
- обмяна на емоционални преживявания и ориентирване в тях;
- критични и самокритични изяви;
- прагматизъм и алтруизъм.

Тези моменти не са задължителни за всички ситуации и е възможно някои от тях да се изградят само въз основа на някои (или дори един) от тях. Те не са също със задължителна последователност, посочена по - горе. Тя се определя от условията в групата и насочеността на педагога и децата, на стила и типа на взаимодействието в групата.

2. Форми на педагогическо взаимодействие

Усъвършенстването на предучилищното ранно образование и на неговия задължителен подготвителен етап се свързва и с промяната на личностните характеристики на учителя, реализирани се като насоченост на педагогическото взаимодействие с децата. Той изтъква хуманната мисия да води детето, като му осигурява сигурност при постигането на съвместни игрови, познавателни и практически цели - на свобода за избор и възможности за начини на действие, съобразно индивидуални и групови

потребности и интереси. Това определя вида на основните форми за реализиране на педагогическо взаимодействие в педагогически ситуации.

Педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в основна форма и допълнителни форми съгласно чл. 22 ал.1 и ал.2 от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование

2.1 Основна форма

2.1.1 Основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическа ситуация, която протича предимно под формата на игра.

2.1.2 Педагогическите ситуации се организират само в учебно време по чл. 12 (1),

(2), (3), (4) и (5) от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование:

- Учебното време през учебната година е в периода от 15 септември до 31 май на следващата календарна година.

- Учебното време се организира в учебни седмици и в учебни дни.

- Учебната седмица е с продължителност пет учебни дни и съвпада с работната седмица.

- В случай на разместване на почивните дни през годината на основание чл.154, ал.2 от Кодекса на труда обявените почивни дни са учебни дни съответно обявените работни дни са учебни за дената.

- Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето, и осигуряват постигането на компетентностите по чл. 28, ал.2 от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование, а именно:

- Компетентностите са дефинирани като очаквани резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления:

1. Български език и литература

2. Математика

3. Околен свят

4. Изобразително изкуство

5. Музика

6. Конструирание и технологии

7. Физическа култура

2.1.3 Конкретното разпределение на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение.

2.1.4 Седмичното разпределение по предходната точка се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на училището.

2.1.5 Минималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на компетентностите по чл.27, ал. 2от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование е:

- 15;

2.1.6 Брой на педагогическите ситуации за всяка възрастова група не може да надвишава минималния общ брой по предходната точка с повече от пет педагогически ситуации за целодневна организация.

2.1.7 Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 20 до 30 мин. за трета и четвърта възрастова група.

2.2 Допълнителни форми

2.2.1 В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности от посочените в чл. 28, ал. 2, от наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване на живота на детето.

2.2.2 Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическите ситуации.

2.2.3 Допълнителните форми се организират както в учебното време по чл. 12, ал. 1, така и в учебното време по чл. 13 от наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование.

2.2.4 Допълнителните форми се организират по преценка на учителя в съответствие с програмната система, прилагана в детската градина, цялостната организация на деня и с интересите и потребностите на децата.

II. Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие

1. Седмично разпределение на основни педагогически ситуации

Седмичен брой на основните педагогически ситуации за 5 и 6 годишни

Образователно направление	5 – 6 год.
Български език и литература	2
Математика	2
Околен свят	2
Изобразително изкуство	2
Музика	2
Конструиране и технологии	2
Физическа култура	3
Минимален общ седмичен брой на основните педагогически ситуации	15

Забелжка: Няма да се организират и провеждат педагогически ситуации по други образователни направления или по образователно направление „Български език и литература“, с които се надвишава максималният седмичен брой на педагогическите ситуации съгласно чл. 24, ал. 1, ал. 2 и ал. 3.

